

สืบสาน ประเพณีวันว่าง ขึ้นเบญจาสรงน้ำสามสมเด็จฯ

แนว : สัญลักษณ์แห่งโชคลาภ ความลึกลับ และวัฒนธรรม

พนัดดา เทพญา

เหมวิฬาร์ เป็นคำในภาษาถิ่นใต้ คำว่า **เหม** มีความหมายว่า **ลักษณะ** ส่วน**วิฬาร์** เป็นภาษาที่แสดงไว้ในเอกสารหนังสือบูต ซึ่งหมายถึง **แมว** ดังนั้น **“เหมวิฬาร์”** จึงหมายถึง **ลักษณะแมว**

เอกสารโบราณในห้องวรรณกรรมท้องถิ่น สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ประเภทหนังสือบูตที่มีอยู่จำนวน ๒,๑๐๑ เล่ม พบตำราที่มีเนื้อหากล่าวถึงลักษณะแมวจำนวน ๓ เล่ม คือ **เอกสารหมายเลขทะเบียน ๓๕๒๒๐๐๑๖** เรื่อง ตำราดูลักษณะแมวและสุนัข **เอกสารหมายเลขทะเบียน ๓๖๒๒๐๐๐๓** เรื่อง ตำราสร้างบ้าน ดูลักษณะแมวและตำรายา และ**เอกสารหมายเลขทะเบียน ๖๕๒๒๐๐๕๒** เรื่อง ลักษณะโคแมวและนกเขา ซึ่งผู้แต่งได้กล่าวขึ้นต้นหนังสือด้วยข้อความ ว่า

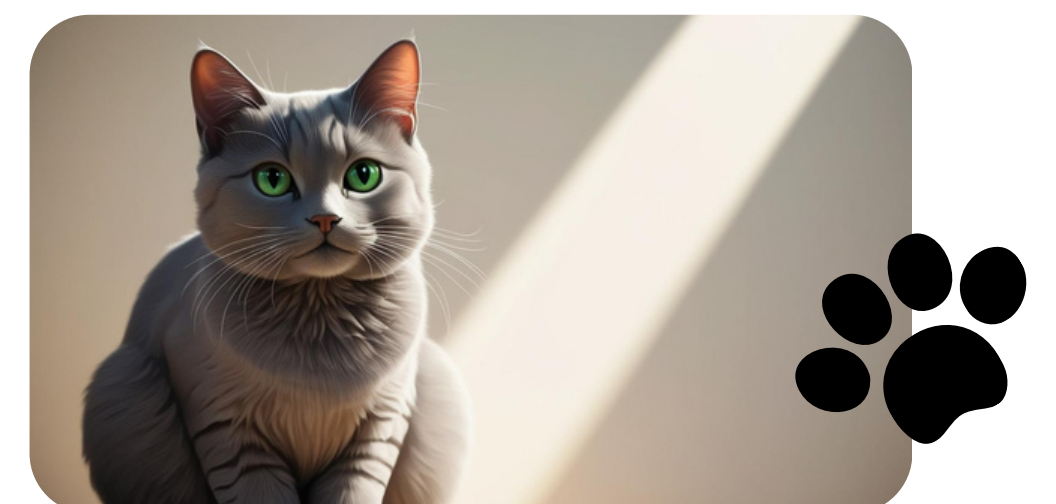
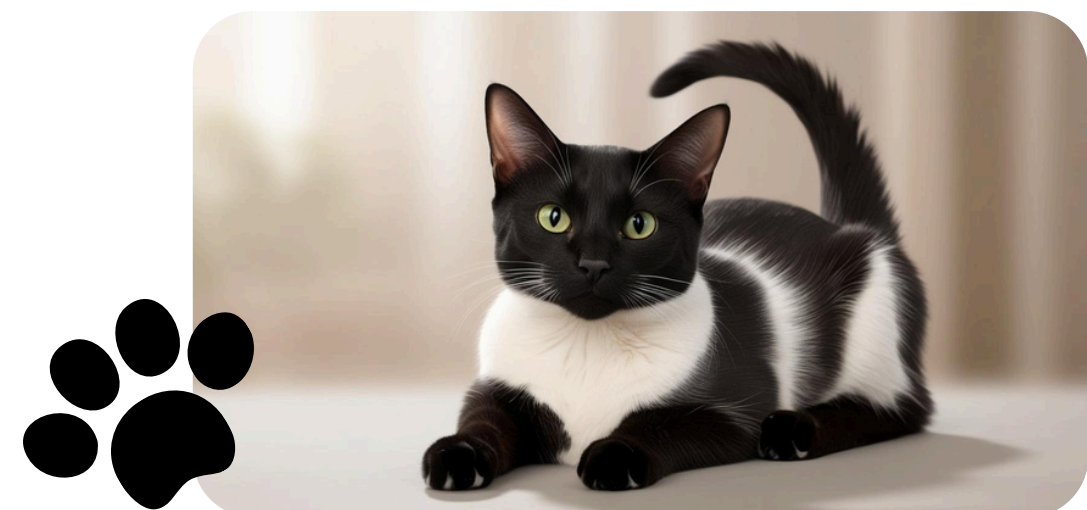
“พระตำราดูลักษณะแมว ดีร้าย แลท่านทั้งหลายดูเอาเถิด ตามพระอาจารย์ท่านกล่าวไว้ ให้ดูเอาเถิดจงฟังท่านทั้งหลาย กล่าวนิยายแต่หลังมา ให้ดูในศาสตร์ฯ จึงให้เลี้ยงแมวทุกคน จักกล่าวแมวอันดี จำเริญศรีให้เกิดผล อีกคักดียศทั้งข้าคน เพราะแมวดีต้องลัคนา...”

ลักษณะแมวที่ให้คุณ หรือแมวมงคล ได้แก่

แมวมีหน้าผากสีขาว มีหูสีขาวทั้งสองหู สีทองบนหลัง หางสีขาว มีสีดำแก้มแก้ม มีสีดำล้วน มีลักษณะสีทองแดงปน ในเรือนใครจะได้เป็นเจ้าคนนายคน ค้าขายไม่ขาดทุน มีทรัพย์สินเพิ่มพูน บุญแมวก่อเกื้อมีลาภยศ มีข้าทาสบริวารมากมาย นานไปจะได้เป็นเสนาบดี

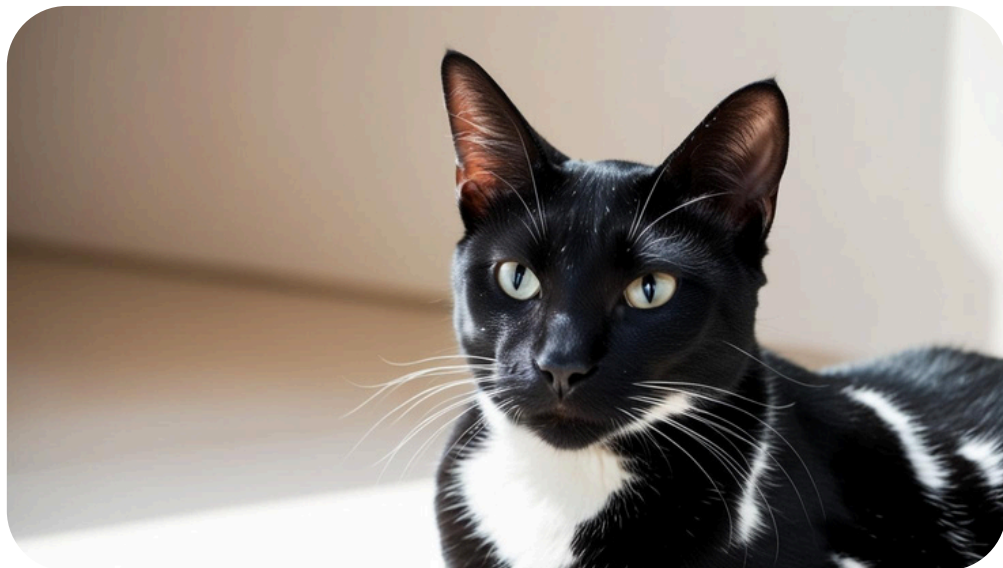
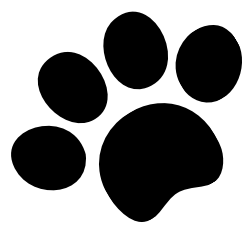
แมวมีสีเท้าสีดำล้วน ทั้งปากและหูมีสีดำ ตาทั้งสองข้างมีสีเขียว หลังสีขาว หางสีดำเป็นแมวแก้วมีฤทธิ์เดช แมวพิเศษที่เป็นมงคล เลี้ยงไว้จะเจริญในยศถาบรรดาศักดิ์ มีทรัพย์สินเงินทองมากมาย ที่หลังเหมือนอานม้า เลี้ยงอยู่ในบ้านเรือนของใครลูกหรือเป็นไพร่เต็บใหญ่จะได้เป็นเจ้าคนนายคน มีทรัพย์สินมากมาย

แมวมีขนเป็นสีดอกเลา เลี้ยงไว้จะเป็นที่รักของคนทั้งหลาย บ่าวไพร่บริวาร ห้อมล้อม ทำนา ค้าขายได้ผลทุกวัน วัวควายจะออกลูกเต็มคอก

สืบสาน ประเพณีวันว่าง ขึ้นเบญจาสรงน้ำสามสมเด็จฯ

แมว : สัญลักษณ์แห่งโชคลาภ ความลึกลับ และวัฒนธรรม

แมวต่างรอบตัว เลี้ยงไว้จะเป็นที่ยำเกรง เป็นเดช
แก่คนทั้งหลาย จะได้เป็นเจ้านายชั้นผู้ใหญ่ บุญยิ่งแก่วงศ์ตระกูล
บันดาลให้เกิดทรัพย์สินมากมาย แมวมีสีต่างทอง ผู้ใดเลี้ยงไว้จะมี
ทรัพย์สินมากมาย ได้กำไรจากการค้าขาย ไม่มีขาดทุน

ลักษณะแมวที่ให้โทษหรือลักษณะไม่เป็นมงคล ได้แก่

แมวมีหูหางขาวล้วนดังสำลี สองตาเหมือนดังไฟลุกวาว เป็นแมวชั่วช้าสามัญ
ผู้ใดเลี้ยงไว้จะเกิดอัปรีดิ์ ให้เอาออกไปเสียจากบ้านเรือน แมวใดมีลายเหมือนเสือ
ใครเลี้ยงไว้บนเรือน ย่อมมีทุกข์มีโศก ทรัพย์สินจะหมดเกลี้ยง พ่อแม่และผู้เฒ่า
ทั้งลูกเต้าเกิดโรคภัยไข้เจ็บ แมวใดมีหางต่าง แมวใดมีท่าย่าง ถือเป็นแมวอาถรรพ์
ผู้เลี้ยงจะฉิบหายในเจ็ดเดือน

ในยุคปัจจุบัน แมวได้เป็นสัตว์เลี้ยงยอดนิยมทั่วโลก มีบทบาทในการสร้าง
ความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัวหรือในสังคม ช่วยรักษาและลดความเครียดจากการทำงาน
มีบทบาทสำคัญในหลายวัฒนธรรมทั่วโลก ไม่เพียงแต่เป็นสัตว์เลี้ยงที่น่ารักและเพื่อน
ที่ซื่อสัตย์เท่านั้น แต่ยังถูกมองว่าเป็นสัญลักษณ์ของความโชคดี ความลึกลับ และ
ความเชื่อที่ทรงพลัง มีความหมายในทางจิตวิญญาณในหลาย ๆ ด้าน
เช่น ความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีต่างๆ ที่เชื่อมโยงกับแมวในสังคมไทยและทั่วโลก

สถาบันทักษิณคดีศึกษาเป็นหน่วยงานทางด้านศิลปวัฒนธรรมจึงได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมของผู้คนในภาคใต้
การนำลักษณะแมวมานำเสนอเป็นการขับเคลื่อนงาน Solf Power ที่สำคัญของชาติเพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัยและการใช้ประโยชน์เอกสาร
โบราณอย่างยั่งยืนต่อไป